

LĒMUMS Ādažu novadā

2019.gada 17.decembrī

Nr. 240

Par Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma projektu

Ādažu novada dome izskatīja Latvijas Republikas Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisijas (turpmāk – Komisija) vēstuli ar aicinājumu līdz 2019. gada 18. decembrim visām pašvaldībās domēm izskatīt Saeimas 1. lasījumā pieņemto Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma (turpmāk – Likums) projektu un domes lēmuma formā iesniegt Komisijai par to viedokli.

Saeimas 1. lasījumā pieņemtā Likuma projekta 1.pielikums paredz, ka Ādažu novadu veido **Ādažu pagasts, Carnikavas pagasts, Saulkrastu pagasts, Saulkrastu pilsēta, Sējas pagasts.**

2019. gada 12. septembrī Ādažu novada dome ar 14 deputātu parakstiem nosūtīja Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai (turpmāk – VARAM) vēstuli, kurā norādīja, ka Ādažu novada domes deputāti neatbalsta Garkalnes novada pievienošanu jaunveidojamam Ulbrokas novadam, iestājas par Garkalnes un Ādažu novadu savstarpējo integritāti, kā arī norāda uz sekām, ja Garkalnes novads tiks pievienots citam novadam, paskaidrojot vēsturiski izveidojušos Garkalnes novada un Ādažu novada savstarpējo integritāti un sekas tam, ja Garkalnes novads tiks pievienots Ulbrokas novadam. Vēstulē tika norādīts:

1. Vēsturiskais aspekts

Cauri pašreizējai Ādažu un Garkalnes teritorijai jau kopš viduslaikiem iet maģistrālie tirgus ceļi uz ziemeļiem (Tallina) un ziemeļaustrumiem (Valmiera, Tartu, Pleskava, Pēterburga), vēsturiski izveidojot ciemu apbūvi, pārceltuves pie Gaujas, krogus, baznīcas un kopīgus kapus.

Ādažu un Garkalnes iedzīvotāji vienmēr ir bijuši cieši saistīti – tos apvienoja muižas, baznīcu draudzes, kā arī saimnieciskā un sabiedriskā dzīve.

Pirmās neatkarības laikā, līdz 1940. gadam, Garkalnes ciemi atradās Ādažu pagasta sastāvā, līdz pat Rīgas robežai. Padomju periodā šajā teritorijā darbojās Ādažu kolhozs.

Zīmīgi, ka Garkalnes pārvaldība tika administratīvi atdalīta no Ādažiem salīdzinoši nesen - tikai 1990. gadā.

2. Ģeogrāfiskais aspekts

Ādažu un Garkalnes administratīvā robeža ir mākslīga un apgrūtināša abiem novadiem, jo sadala Lielo Baltezeru, viengabala meža masīvus un pat kopīgās ielas. Piemēram, Baltezera un Bukultu ielu - divās daļās, bet Alderu ielu pat 4 daļās, teju vai ik pēc pārsimts metriem nonākot vienā vai otrā novadā. Apvienojot Garkalnes novadu ar citiem novadiem, arī Āņu ceļš, Bukultu ceļš, Venču ceļš un Piparu ceļš tiks sadalīts divās daļās. Garkalnes novada Gaujas iela savieno Ādažu novada Garkalni ar Garkalnes ciemu pie dz. stacijas – diemžēl 2 km garais ceļš starp novadiem pieder valstij un netiek pienācīgi uzturēts un iedzīvotāju pārvietošanās ir traucēta.

Aglomerācija ap Lielo Baltezeru un Mazo Baltezeru ir inženiertehniski cieši integrēta, savukārt Alderu ielas un Baltezera ielas pretējās pusēs dzīvojošie iedzīvotāji nereti atrodas dažādos novados. SIA “Rīgas ūdens” izveidotajā Sūkņu stacijas ciematā dzīvojošiem Ādažu iedzīvotājiem jāiet 500 m līdz autobusa pieturai un Baltezers-Ainaži autoceļam (A1), šķērsojot Garkalnes novada teritorijas daļu pa neapgaismotu Alderu ielu. Diemžēl Ādažu novads tiesiski nevar veikt investīcijas apgaismojuma izveidē kaimiņu novada īpašumā. Līdzīga

situācija ir ar Bukultu un Baltezera ielu pēdējā kilometra asfaltēšanu, jo nepieciešams viens tehniskais projekts un sadarbība, nevis vienas ielas dalīšana diviem novadiem piederošās daļās.

Minētās situācijas rada būtiskas praktiskas neērtības iedzīvotājiem un administratīvus apgrūtinājumus abām pašvaldībām.

Papildu minētajam, pastāv arī citi apgrūtinājumi:

- Garkalnes baznīca un Baltezera baznīca atrodas Ādažos, tāpat kā Baltezera kapi un Garkalnes kapi, un to pakalpojumus izmanto abu novadu iedzīvotāji.
- Mārsilu ciemats Garkalnes novadā un Alderu ciems Ādažu novadā daļa kopīgu infrastruktūru – ūdenssaimniecību, ceļus un rekreatīvās teritorijas ap Mazo Baltezeru un Gaujas-Baltezera kanālu. Mārsilu un Alderu atrašanās divos dažādos novados turpmāk apgrūtinās gājēju un veloceliņa, kā arī ielu apgaismojuma izbūvi Alderu ielā.
- Garkalnes novadā ir Garkalnes ciems, un arī Ādažu novadā ir savs Garkalnes ciems (tautā saukts “mazā Garkalne”). Abi ciemi robežojas, ir administratīvi ir nodalīti, kas bieži rada pārpratumus operatīvajiem dienestiem, VAS “Latvijas Pasts”, uzņēmējiem, pakalpojumu sniedzējiem un abu novadu viesiem.
- Visi sabiedriskie pakalpojumi visblīvāk apdzīvoto Garkalnes novada ciemu iedzīvotājiem pašlaik ir pieejami tuvāk Ādažos, nevis Ulbrokā.

Ādažu un Garkalnes novadu nodalīšanas rezultātā zaudētāji būs iedzīvotāji, savukārt, nodalīto novadu sadarbības ietvaros tiks vērtīgi šķīesti abu pašvaldību administratīvie resursi un laiks jautājumiem, ko varētu atrisināt uzreiz un pavisam, apvienojot Ādažu un Garkalnes novadus.

3. Ekonomiskais aspekts

Ādažu un Garkalnes uzņēmējdarbības, darbaspēka kustības un pakalpojumu vide ir ekonomiski cieši saistīta. Ļoti daudzos gadījumos iedzīvotāji dzīvo vienā novadā, bet strādā un saņem sabiedriskos pakalpojumus otrā novadā.

Vērojama Garkalnes iedzīvotāju deklarēšanās Ādažu novada adresēs, lai iegūtu vietu bērnu dārzu rindā.

Garkalnes iedzīvotāji Ādažu ciemā izmanto tirdzniecības centra “Apelsīns” komerciālās zonas pakalpojumus.

Garkalnes ģimenes ir bieži viesi bērnu atpūtas laukumos Ādažu ciema centrā, savukārt Ādažu iedzīvotāji izmanto rehabilitācijas centra “Baltvilla” pakalpojumus, iepērk saimniecības preces lielveikalā “Depo”, makšķerē Lielajā Baltezerā vai lasa sēnes Sužu mežā Garkalnes novadā.

Līdz šim abu pašvaldību sadarbība ir bijusi gana laba - ir izveidota kopīga kapitālsabiedrība “Garkalnes ūdens”, lai izbūvētu kopīgus ūdenssaimniecības tīklus ap abiem Baltezeriem abu novadu teritorijās, kā arī tās ir sakārtojamas melioratīvās sistēmas būtisku inženierbūvi - Kodes grāvi, kas sākas Garkalnes un beidzās Ādažu novadā.

Ādažos strauji attīstās ražošanas un pakalpojumu sektori, radot augstu pievienoto vērtību un nodrošinot stabili un augošu darba vietu dinamiku, t.sk. arī kaimiņu novadu iedzīvotājiem.

Arī Ādažu novada Attīstības programmā (2016.-2022.g.) ir iekļauti vairāki pasākumi, ko plānots realizēt un kas tiek realizēti sadarbībā ar Garkalnes novadu:

- Baltezera apvedceļa izbūve, sadarbībā ar Satiksmes ministriju;
- Venču ceļa (V46) savienojuma ar autoceļu A2 izbūve, sadarbībā ar Satiksmes ministriju;
- Ādažu novada velomaršrutu iekļaušana *Eiro* velomaršrutu tīklā (viens no maršrutiem ir Ādaži–Garkalne);
- regulāras tikšanās ar Ādažu novada domes, Satiksmes ministrijas, Aizsardzības ministrijas un Garkalnes novada domes pārstāvjiem, lai sekmētu sadarbību ceļu infrastruktūras attīstībā un kopīgu interešu jautājumos;
- Ādažu un Garkalnes novada pašvaldību administratīvo robežu pārskatīšana.

Garkalnes novada pārvaldībai pārceļoties uz Ulbroku, vājināsies tās ekonomiskās sadarbības saites ar Ādažiem.

4. Pārvaldības un pakalpojumu ērtības aspekts

Pateicoties finanšu stabilizācijas procedūrai 2010-2016.g., Ādažu novada pašvaldība veica radikālus un kvalitatīvus politiskās pārvaldības un administratīvās vadības uzlabojumus, būtiski pilnveidoja pašvaldības kapitālsabiedrību darbu un arī šobrīd pastāvīgi nodrošina minēto jomu rezultatīvu efektivitāti.

Šobrīd Ādažos ir pieejami kvalitatīvi pašvaldības pakalpojumi, moderna izglītības vide, ērts un daudzveidīgs pakalpojumu un atpūtas klāsts, zemāki tarifi ūdenssaimniecībā un atkritumu apsaimniekošanā, strauji attīstās uzņēmējdarbības vide, tiek piesaistīts būtisks ES un valsts finansējums publiska un sociāla labuma objektiem.

Ādažu pašvaldībai ir “caurspīdīga” budžeta pārvaldība, tās finanšu stāvoklis ir stabils, un pat pašvaldības aizņēmumu līmenis 13,3 % apmērā no pašvaldības budžeta kopapjoma nerada finanšu riskus nākotnē.

Minētie rezultāti ilustrē mērķtiecīgu un atbildīgu novada domes attieksmi pret iedzīvotājiem un pašvaldības pārvaldības efektivitāti.

Ādažu novada apvienošanas gadījumā ar Garkalni, tās blīvāk apdzīvotās teritorijas nonāks paplašinātā Ādažu novada centra tiešā tuvumā.

Garkalnes novadā ir mazs izglītības sektors, tas ir sadrumstalots pa ciemiem un nenodrošina labu pieejamību izglītībai. 35 bērni no Garkalnes novada mācās Ādažu vidusskolā, 15 mācās Ādažu Mākslas un mūzikas skolā (kopā 571 audzēknis), 31 Ādažu Brīvajā Valdorfa skolā, un 25 Ādažu Bērnu un jaunatnes sporta skolā.

Ādažu slimnīca ir Garkalnes iedzīvotājiem tuvākā medicīniskos pakalpojumus sniedzosa iestāde.

Ievērojot Ādažu un Garkalnes ciešo sociāli-ekonomisko mijiedarbību, loģiska būtu arī integrēta sabiedriskā transporta plānošana. Pievienojot Garkalni Ulbrokai, vājināsies Ādažu–Garkalnes iedzīvotāju interešu pārstāvība transporta plānošanā, kā rezultātā pazemināsies šī pakalpojuma kvalitāte.

Abu novadu sadalīšana potenciāli radīs neērtības Garkalnes iedzīvotājiem:

- Pieaugs ūdenssaimniecības tarifi SIA “Garkalnes ūdens” aglomerācijas zonā (to nevar iekļaut Ādažu kapitālsabiedrības SIA “Ādažu Ūdens” tarifā, kas objektīvi ir lētāks).
- Kļūs sarežģītāka investīciju projektu realizācija robežteritorijās, jo no Ulbrokas-Ropažu novada perspektīvas raugoties, vairums Garkalnes ciemu nonāks perifērijā attiecībā pret jauno centru Ulbrokā.
- Lielā Baltezera dalīta apsaimniekošana nebūs efektīva.
- Netiks nenodrošina laba pieejamība izglītībai.
- Nevarēs izveidot vienotu teritoriju apsaimniekošanu saistītajos ciemos. Katrā ciemā zāli pļaus, sniegu tīrīs, atkritumus savāks cits uzņēmums, kaut arī ielas daudzos gadījumos ir blakus. Tas nebūs ekonomiski efektīvi un iedzīvotāji uz vienas ielas maksās dažādu tarifus, kas savukārt neveicinās labas kaimiņu attiecības.

Abu novadu sadalīšana neļaus nākotnē sekmīgi izmantot potenciālu vienotai stratēģiskai attīstības plānošanai un izaugsmei sociālekonomiski un ģeogrāfiski cieši saistītā teritorijā, kas apvieno Rīgas jūras līča piekrasti, Pierīgas ezerus, mežus un starptautisko autoceļu A1.

Ādažu novada domes ieskatā Garkalnes iedzīvotāju ieguvumi būtu lielāki atrodoties vienā novadā ar Ādažu, Carnikavas, Saulkrastu un Sējas novadu teritorijām.

2019. gada 10. oktobrī dome saņēma VARAM atbildi, kurā norādīts, ka vēstulē norādītie argumenti ir izskatīti, bet Ministru kabinets 2019. gada 17. septembrī atbalstīja konceptuālo ziņojumu “Par administratīvi teritoriālo iedalījumu”, kā arī Ministrijas izstrādātajā likumprojektā “Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums”, kas 2019. gada 29. augustā izsludināts Valsts sekretāru sanāksmē, VARAM ir piedāvājusi administratīvi teritoriālā iedalījuma modeli ar 36 pašvaldību administratīvi teritoriālo iedalījumu un attiecīgiem kritērijiem pašvaldības izveidei, tai skaitā paredzēta Ulbrokas novada izveidošana, bet VARAM un Ministru kabinets var piedāvāt tikai iespējamus risinājumus, bet gala lēmums par administratīvi teritoriālo reformu – gan par izvirzītajiem kritērijiem, gan teritoriālo strukturējumu – ir Saeimas kompetencē, kura izvērtēs visus argumentus par labu vienam vai otram variantam arī Ādažu un Garkalnes novadu gadījumā.

No Likumprojektam pievienotā sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojuma (anotācijas) ir konstatējams, ka VARAM Ādažu novada domes viedokli šajā jautājumā nav norādījis.

Ņemot vērā augstākminēto, Ādažu novada dome

NOLEMJ:

- 1. Aicināt Komisiju izvērtēt potenciālās negatīvās sekas, ko radītu Garkalnes novada pievienošana apvienotajam Stopiņu novadam un atbalstīt vienota novada izveidi pašreizējo Garkalnes, Ādažu, Carnikavas, Saulkrastu un Sējas novadu ietvarā.**
- 2. Aicināt organizēt Garkalnes iedzīvotāju aptauju, lai noskaidrotu vai iedzīvotāji izvēlas Ādažus vai Stopiņus kā pakalpojumu centru.**

Domes priekšsēdētājs

M.Sprindžuks